

[Domovská Stránka](#) > ... > [Rodinné Veci a Dedenie](#) > [Rozvod A súdna Rozluka](#) > [Scotland](#)

Rozvod a súdna rozluka

Škótsko

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

V Škótsku je možné dosiahnuť rozvod iba prostredníctvom súdu. Súd môže schváliť rozvod, iba ak sa preukáže skutočnosť, že:

- rozpad manželstva je nezvratný alebo
- po uzavretí manželstva bol niektorému z manželov vydaný dočasný certifikát o uznaní rodu (*Gender Recognition Certificate*) podľa zákona o uznaní rodu z roku 2004 (*Gender Recognition Act 2004*).

Nezvratný rozpad manželstva je možné preukázať jedným zo štyroch spôsobov uvedených v bode 2.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Pozri odpoveď na otázku č. 1. Nezvratný rozpad manželstva sa môže preukázať týmito spôsobmi:

- nevera odporcu,
- nevhodné správanie odporcu,
- manželia žijú jeden rok oddelene (so súhlasom druhého z manželov),
- manželia žijú dva roky oddelene.

V určitých prípadoch, ktoré patria do posledných dvoch kategórií, je možné použiť zjednodušený postup.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Zákon neobsahuje žiadne osobitné ustanovenia týkajúce sa osobných vzťahov medzi bývalými manželmi. Pokiaľ ide o priezviská, každý z manželov si môže po uzavretí manželstva ponechať vlastné priezvisko. Podobne majú manželia nárok ponechať si priezvisko svojho manželského partnera po rozvode.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Rozdelenie majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov pri rozvode je upravené zákonom o rodine (Škótsko) z roku 1985 (*Family Law (Scotland) Act 1985*). Majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je vo všeobecnosti všetok majetok, ktorí manželia nadobudli počas manželstva, ako aj majetok obstaraný na účely spoločnej domácnosti manželov – alebo nábytok pre túto domácnosť –, ktorý nadobudli pred uzavretím manželstva. Majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov nezahŕňa ostatný majetok získaný pred uzavretím manželstva, majetok, ktorý manželský partner získal po ukončení spolužitia, ani majetok získaný počas manželstva od tretej strany ako dar alebo dedičstvo.

Ktorýkoľvek z manželov môže požiadať súd o vydanie rozhodnutia podľa zákona z roku 1985. Súd môže prikázať vyplatenie jednorazovej sumy, prevod majetku, pravidelné vyplácanie finančnej podpory, prijať rozhodnutia vo vzťahu k dôchodkom a dôchodkovým náhradám a ďalšie súvisiace rozhodnutia.

Súd sa pri prijímaní rozhodnutia musí riadiť týmito zásadami:

- Čistá hodnota majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov sa musí spravodlivo rozdeliť.
- Súd zohľadní ekonomické výhody, ktoré jeden z manželov získal z príspevkov, ktoré vynaložil druhý z manželov, a ekonomické nevýhody, ktoré jeden z manželov strpel v záujme druhého manžela alebo rodiny. Príspevky môžu byť nefinančné, napríklad starostlivosť o domácnosť alebo o rodinu, ako aj finančné.
- Ekonomické bremeno starostlivosti o dieťa mladšie ako 16 rokov pochádzajúce z manželstva sa spravodlivo rozdelí medzi manželov.
- Manžel, ktorý bol v podstatnej miere finančne závislý od druhého manžela, má právo na finančné zabezpečenie, ktoré mu umožní prispôsobiť sa strate podpory, ktorú dostával. Toto finančné zabezpečenie môže trvať až tri roky.
- Ak je pravdepodobné, že strana rozvodu utrpí následkom rozvodu vážne finančné ťažkosti, má počas primeraného obdobia právo na finančné zabezpečenie.

3.3 maloleté deti manželov

Ako už bolo uvedené v odpovedi na otázku 3.2, ekonomické bremeno starostlivosti o dieťa pochádzajúce z manželstva sa musí rozdeliť rovnakým dielom. Pozri aj prehľad [Európskej justičnej siete \(EJS\) pre Škótsko o rodičovských právach a povinnostiach](#).

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Pozri aj prehľad [Európskej justičnej siete \(EJS\) pre Škótsko o nároku na výživné](#).

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

V Škótsku môže súd podľa zákona o rozvode (Škótsko) z roku 1976 (Divorce (Scotland) act 1976) vydať rozhodnutie o rozluke. Ide o tzv. súdnu rozluku. Môžu ju využiť manželia, ktorí sa nechcú rozviešť, ale ktorí chcú ukončiť svoje spolužitie. Manželia budú aj naďalej zosobášení a ich vzájomná vyživovacia povinnosť nezanikne. To znamená, že sa musia navzájom finančne podporovať rovnako ako každý iný manželský pár.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Podmienky súdnej rozluky sú rovnaké ako podmienky rozvodu. Pozri odpoveď na otázku č.1.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Pozri odpoveď na otázku č. 4. Upozorňujeme, že súdna rozluka nebráni manželom podať návrh na rozvod.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Aj keď anulovanie manželstva ako právny termín sa v Škótsku nepoužíva, ak je škótske manželstvo absolútne neplatné, ktorákoľvek zo zainteresovaných strán môže požiadať súd o vyhlásenie neplatnosti manželstva. Vyhlásenie neplatnosti znamená, že manželstvo na väčšinu svojich účelov neexistovalo. Manželstvo je v Škótsku absolútne neplatné, ak:

- niektorý z manželov mal v čase uzavretia manželstva menej ako šesťnásť rokov,
- príbuzenský vzťah manželov je príliš blízky – zakázané stupne príbuzenstva sú uvedené v zozname 1 zákona o manželstve (Škótsko) z roku 1977 (Marriage (Scotland) Act 1977),
- aspoň jeden z manželov bol už zosobášený,
- aspoň jeden z manželov nebol spôsobilý vyjadriť súhlas s uzavretím manželstva,
- manželský partner, ktorý bol spôsobilý vyjadriť súhlas s uzavretím manželstva, to urobil iba na základe donútenia alebo omylu.

Relatívne neplatné manželstvo je také, ktoré trvá iba dovtedy, kým jeden z manželov nepožiadá o vyhlásenie neplatnosti manželstva. Jediným dôvodom relatívne neplatného manželstva je skutočnosť, že jeden z manželov

bol v čase, keď do manželstva vstúpil, trvalo nevyliciteľne impotentný.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Každá zo zainteresovaných strán môže požiadať súd o vyhlásenie neplatnosti absolútne neplatného manželstva a ktorýkoľvek z manželov môže požiadať súd o vyhlásenie neplatnosti relatívne neplatného manželstva. Pre viac informácií o absolútne a relatívne neplatných manželstvách pozri odpoveď na otázku č. 7.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

K absolútne neplatnému manželstvu sa pristupuje tak, ako keby nikdy neexistovalo, takže nemusí byť potrebné žiadať o vydanie vyhlásenia. Ak súd vydá deklaratórne vyhlásenie neplatnosti, môže tiež vydať rozhodnutia o vzájomnom finančnom zabezpečení strán absolútne neplatného manželstva. K relatívne neplatnému manželstvu sa tiež pristupuje tak, ako keby nikdy neexistovalo, ak súd vydá vyhlásenie neplatnosti.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

[Relationships Scotland](#), dobrovoľnícka organizácia financovaná škótskou vládou, poskytuje párom, ktoré sa rozhodli rozviesť alebo odlúčiť, mediáciu v manželských veciach prostredníctvom siete miestnych služieb. Mediácia je dobrovoľný proces, ktorý môže pomôcť párom dospieť k spoločnému riešeniu praktických problémov. Páry alebo jednotlivci, ktorí prežívajú ťažkosti vo svojich vzťahoch, majú k dispozícii aj poradenstvo v partnerských otázkach. Poskytovanie vhodného poradenstva a podpory rodinám môže pomôcť predchádzať konaniu, ktoré by mohlo viesť k súdnemu sporu.

Mediáciu v manželských veciach poskytuje aj [organizácia CALM](#) (Comprehensive Accredited Lawyer Mediators).

K ďalším alternatívam patrí právo spolupráce a rozhodcovské konanie: [Flags Scotland](#).

Právne záväzný záznam o dohode je možné zaregistrovať v registri *Books of Council and Session*, ktoré spravuje služba *Registers of Scotland*: [Registre Škótska](#).

[Škótska vláda](#) vypracovala dokument Dohoda o rodičovstve. Je to nástroj, ktorý má pomôcť rodičom po ukončení vzťahu, aby sa dohodli, čo je najlepšie pre ich deti.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Rozvod/Súdna rozluka

i) Návrh na rozvod manželstva alebo súdnu rozluku je možné podať na Najvyšší občiansky súd (*Court of Session*) v Edinburghu alebo na jeden z miestnych súdov (*Sheriff Courts*). Webové sídlo [Súdnej služby Škótska](#) obsahuje mapu, na ktorej sú vyznačené sídla súdov, a zoznamy adries a kontaktných údajov.

ii) Na ktorý súd sa žiadateľ obráti, je vecou jeho osobného výberu. Navrhovateľ sa môže obrátiť na Najvyšší občiansky súd v prípade, že je Najvyšší občiansky súd v danej veci miestne príslušný pre celé územie Škótska. Aby bolo možné využiť jeden z miestnych súdov, musí byť tento súd v danej veci územne príslušný v obvode, v ktorom sídli. Príslušnosť súdu sa zakladá na mieste pobytu alebo bydliska. Miesto bydliska sa môže určiť podľa toho, aké konkrétne miesto v Škótsku daná osoba považuje za svoj domov a kde zamýšľa trvalo bývať v dohľadnej budúcnosti.

iii) V Škótsku existujú dva typy žiadosti o rozvod.

iv) Zjednodušený návrh sa môže použiť v situácii, keď sa dôvod rozvodu stanoví na základe skutočnosti, že manželia žijú jeden rok oddelene, a odporca s návrhom súhlasí, alebo keď manželia žijú dva roky oddelene a nie je možné získať súhlas odporcu. Môže sa použiť len, ak:

- neprebiehajú iné konania na akomkoľvek súde, ktoré by mohli ovplyvniť ukončenie manželstva,
- z manželstva nepochádzajú deti mladšie ako 16 rokov,
- žiadny z manželov nepodal návrh na priznanie finančného zabezpečenia pri rozvode a
- žiadny z manželov netrpí duševnou poruchou.

v) Návrhy na rozvod manželstva, pri ktorých sa využíva tento zjednodušený postup, spravidla podávajú manželia bez pomoci advokáta. Tento druh návrhu je známy ako „rozvod svojpomocne“. Usmerňovacie pokyny a formuláre sú uvedené na webovej stránke [Súdnej služby Škótska](#).

vi) Druhý (riadny) typ návrhu o rozvod alebo o rozluku je potrebné podať ako *summons* na Najvyšší občiansky súd (*Court of Session*) alebo ako *initial writ* na miestny súd (*Sheriff Court*). Každý súd má svoj súbor pravidiel, v ktorých je stanovené, akú formu má mať takýto návrh. Tieto pravidlá sú uverejnené v časti *Rules and Practice* na webovom sídle [Súdnej služby Škótska](#). Kapitola 49 rokovacieho poriadku Najvyššieho občianskeho súdu a kapitola 33 pravidiel pre bežné konania miestnych súdov sa vzťahuje na rodinné veci.

Anulovanie

vii) Konanie týkajúce sa vyhlásenia neplatnosti (anulovania) manželstva musí prebehnúť na súde.

Formality a doklady

viii) Každý súd vyžaduje zaplatenie poplatku pri počiatocnom návrhu a prípadne aj v neskorších fázach procesu. Ak ste príjemcom právnej pomoci alebo určitých štátnych dávok, môžete mať právo na oslobodenie od platenia poplatkov. Formulár žiadosti o oslobodenie od poplatkov je možné nájsť v oddiele venovanom rozvodom na webovom sídle [Súdnej služby Škótska](#).

ix) Spolu s návrhom na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva musíte predložiť sobášny list.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Vo veciach rozvodov sa poskytuje poradenstvo a pomoc pod podmienkou bežného preskúmania finančnej situácie žiadateľa. Vo veciach rozvodov je k dispozícii aj právna pomoc v občianskych veciach, s výnimkou zjednodušených rozvodov, a to pod podmienkou bežného zákonného preskúmania troch podmienok: finančnej oprávnenosti, primeranosti a pravdepodobnej príčiny. Ďalšie informácie o oprávnenosti nájdete na webovej stránke Škótskej rady pre právnu pomoc (Scottish Legal Aid Board – SLAB). [Rada pre právnu pomoc Škótska](#).

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

i) Proti rozhodnutiu miestneho súdu (*Sheriff Court*) o rozvode na základe zjednodušeného návrhu je možné sa odvolať listom do 14 dní odo dňa vydania rozhodnutia.

ii) Proti rozhodnutiu Najvyššieho občianskeho súdu o rozvode na základe zjednodušeného návrhu nie je možné sa odvolať a na zrušenie jeho platnosti a účinnosti je potrebné podať na tento súd návrh na konanie o zrušení rozhodnutia (action of reduction).

iii) Proti rozhodnutiu miestneho súdu o rozvode na základe iného (riadneho) typu návrhu alebo rozhodnutiu o rozluke je možné sa odvolať do 14 dní odo dňa vydania rozhodnutia. Proti rozhodnutiu Najvyššieho občianskeho súdu o rozvode, rozluke alebo vyhlásení neplatnosti (anulovaní) manželstva je možné podať opravný prostriedok do 21 dní odo dňa vydania rozhodnutia.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Uznávanie rozvodov, anulovaní a súdnych rozlúk vo všeobecnosti patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia Brusel IIa, t. j. nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003. Základy uznávania sú stanovené v článku 21

tohto nariadenia.

- i) Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.
- ii) Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, sa najmä nevyžaduje žiadny osobitný postup pri aktualizácii záznamov členského štátu o osobnom stave na základe rozsudku o rozvode, rozluke alebo anulovaní manželstva, ktorý bol vydaný v inom členskom štáte a proti ktorému už podľa práva tohto členského štátu nie je možné odvolanie.
- iii) Každá zo zainteresovaných strán môže požiadať Najvyšší občiansky súd o vydanie rozhodnutia o uznaní rozsudku.
- iv) Ak sa otázka uznania rozsudku vznesie ako predbežná otázka na súde členského štátu, tento súd môže v tejto otázke rozhodnúť.

Škótsko v súčasnosti povoľuje manželstvá osôb rovnakého pohlavia. Keďže nie je jasné, či nariadenie Brusel IIa upravuje vzťah osôb rovnakého pohlavia, prijalo sa ustanovenie (podobné ustanoveniu nariadenia Brusel IIa) o uznávaní rozhodnutí vydaných v iných členských štátoch. Toto ustanovenie je súčasťou právneho predpisu č. 362/2012 SSI (*Jurisdiction and Recognition of Judgments*) (*Scotland*) *Regulations 2014* (SSI 2014 No. 362).

Ak uznanie rozhodnutia nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia Brusel IIa alebo podobných ustanovení, uplatní sa časť II zákona o rodine z roku 1986 (Family Law Act 1986), najmä oddiel 46. Dôvody uznania podľa tohto oddielu sú:

1. Platnosť rozhodnutia o rozvode, anulovaní alebo súdnej rozluke manželstva vydaných v zahraničí v súdnom konaní sa uzná, ak:

a) rozvod, anulovanie alebo súdna rozluka sú platné podľa zákona krajiny, v ktorej sa o nich rozhodlo; a

b) v deň, keď sa začalo konanie, niektorý z manželov

i) mal obvyklý pobyt v krajine, v ktorej sa o rozvode, anulovaní alebo súdnej rozluke manželstva rozhodlo alebo

ii) mal miesto bydliska v tejto krajine alebo

iii) bol štátnym príslušníkom tejto krajiny.

2. Platnosť rozhodnutí o rozvode, anulovaní alebo súdnej rozluke dosiahnuté v zahraničí iným postupom ako súdnym konaním sa uzná, ak:

a) rozvod, anulovanie alebo súdna rozluka sú platné podľa zákona krajiny, v ktorej sa o nich rozhodlo;

b) v deň, keď bol dosiahnutý rozvod

i) obaja manželia mali miesto bydliska v tejto krajine alebo

ii) jeden z manželov mal miesto bydliska v tejto krajine a druhý z manželov mal miesto bydliska v krajine, podľa ktorej zákona sú rozvod, anulovanie alebo súdna rozluka uznané ako platné a

c) žiadny z manželov nemal obvyklý pobyt v Spojenom kráľovstve počas obdobia jedného roka bezprostredne predchádzajúceho tomuto dňu.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Uznávanie rozvodov, anulovaní a súdnych rozlúk vo všeobecnosti patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia Brusel IIa, t. j. nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003. Bližšie informácie sú uvedené v odpovedi na otázku č. 14.

Vyhlásenie o uznaní alebo neuznaní je možné žiadať od Najvyššieho občianskeho súdu (*Court of Session*) alebo

od miestneho súdu (*Sheriff Court*).

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Ak súdy v Škótsku rozhodnú, že sú príslušné, aplikujú vo všeobecnosti škótske právo.

Súvisiace odkazy

[Scottish Courts and Tribunals Service](#)

[Rada pre právnu pomoc Škótska.](#)

[škótska vláda](#)

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Prítáme vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

Posledná aktualizácia: 09/02/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.